

Prof.dr. L.E.M. Vet
directeur

Directie

Dr. Henk Bleker
Staatssecretaris van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie
Postbus 20401
2500 EA Den Haag

datum 14 november 2011
ons kenmerk 2011/36/LV/cs
betreft Wet Natuur

Geachte heer Bleker,

In de voorliggende concepten Wet Natuur en Memorie van Toelichting is het vangen en ringen van vogels voor wetenschappelijk onderzoek niet expliciet opgenomen en wordt derhalve de uitgifte van ringmachtigingen gedelegeerd aan 12 provincies. Dat is een onwenselijke situatie. Hieronder zetten wij onze bezwaren tegen de voorgenomen delegatie uiteen en roepen we op de huidige situatie te handhaven.

Inleiding

Sinds 1911 worden er in Nederland vogels gevangen en voorzien van een uniek genummerde metalen ring ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek. Dit onderzoek richt zich op het vastleggen van vogelbewegingen, het opsporen van gebieden die voor trekvogels van belang zijn, en de monitoring van demografische processen die ten grondslag liggen aan aantalsveranderingen. Het onderzoek wordt uitgevoerd door vrijwillige en professionele ringers, die vaak over een uitgestrekt gebied opereren (meerdere provincies). De coördinatie van het onderzoek ligt bij het Vogeltrekstation van het NIOO-KNAW, die alle gegevens geautomatiseerd verwerkt en opslaat, zorg draagt voor opleiding en certificering, en machtigingen aan individuele ringers afgeeft. In vrijwel alle Europese landen is een dergelijke ringcentrale actief, en de landelijke centrales werken nauw samen onder de koepel van EURING.

Huidige procedure

Sinds 1 maart 1995 heeft de Minister van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij vergunning verleend aan het Vogeltrekstation – Centrum voor vogeltrek en –demografie, onderdeel van het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW), voor het vangen van beschermde vogels. Deze vergunning, nummer 951, verwijst naar artikel 21 van de Vogelwet 1936, artikel 27 van de Jachtwet en de artikelen 12, 13 en 16 van het Vogelbesluit 1994 (bijlage 1). De vergunning is ook na het inwerking treden van de Flora en faunawet geldig en verwijst naar artikel 114 onder de FF wet.

In de huidige vergunning (bijlage 1) wordt toestemming verleend vogels in het belang van de wetenschap (pogen) te vangen en te voorzien van een metalen pootring, en vogels te verontrusten zover dat onvermijdelijk is bij het vangen en daartoe

NIOO-KNAW
Droevendaalsesteeg 10
Wageningen

correspondentieadres:
Postbus 50
6700 AB WAGENINGEN

telefoon:
(0317) 47 51 00
fax:
[redacted]

e-mail:
[redacted]

internet:
www.nioo.knaw.nl

schriftelijke machtigingen te verstrekken aan degenen ('ringers') die deze handelingen verrichten. Er wordt tevens ontheffing verleend voor het gebruik van enkele verboden vangmiddelen. Aan de vergunning en ontheffing is een achttal voorschriften verbonden die puntsgewijs in de vergunning / ontheffing worden toegelicht. Op dit moment zijn er 477 actieve ringmachtigingen in Nederland onder vergunning 951. Het vangen en merken van vogels vereist specifieke kennis en vaardigheden. Vogeltrekstation organiseert opleiding en toetsing voorafgaand aan de vergunningverlening, en vergunningen worden uitsluitend afgegeven aan personen die aan de kwaliteitseisen voldoen. Toetsing vindt plaats door middel van een praktijk examen.

In de nieuwe Wet Natuur wordt de vergunningverlening voor het vangen van wilde vogels ten behoeve van ringonderzoek gedelegeerd naar de provincies. Er wordt geen opleidingseis gesteld. Dit is een onwenselijke situatie. Het is van groot belang en in feite essentieel om de vergunningverlening voor het vangen van vogels ten behoeve van ringonderzoek centraal uit te laten voeren door één organisatie. Vogeltrekstation kan, als beheerder van de ring- en terugmeldgegevens op deze wijze richting geven aan het ringonderzoek, en kan als expertisecentrum vergunningaanvragen goed beoordelen op hun wetenschappelijke merite en ethische aanvaardbaarheid. Vogeltrekstation draagt tevens zorg voor de opleiding en her- en bijscholing van ringers. Bovendien is door centrale vergunningverlening een optimale koppeling tussen vergunningverlening, uitgifte van uniek genummerde merktekens (ringen, kleurringen en overige merktekens) en het gebruik van niet-selectieve vangmiddelen, het tijdig indienen van gegevens en de uitwisseling van ring- en meldgegevens met internationale partners gewaarborgd.

Nadelen nieuwe voorstel

Delegatie van de uitgifte van ringmachtigingen naar de provincies brengt onnodige extra bestuurlijke lasten en kosten met zich mee. Lasten die dit Kabinet juist probeert te verminderen. Jaarlijks worden circa 475 machtigingen afgegeven onder de huidige regeling. Omdat veel ringprojecten zich uitstrekken over meerdere provincies, of soms ook landelijk zijn, dienen naar schatting jaarlijks circa 1500 nieuwe machtigingen door de provincies te worden afgegeven, waarbij coördinatie van vergunningverlening tussen provincies in veel gevallen nodig is.

Bij delegatie van de uitgifte van ringmachtigingen naar de provincies vervalt de koppeling met door Vogeltrekstation georganiseerde opleiding en toetsing van de kwaliteitseisen. Deze situatie is uitermate onwenselijk en gevaarlijk. Het vangen en merken van vogels vereist een grote mate van deskundigheid die uitsluitend na langdurige training te verkrijgen is. Wanneer de kwaliteitseisen worden losgelaten bestaat er groot risico op onnodig lijden, letsel en dood van gevangen vogels.

Bij delegatie van de uitgifte van ringmachtigingen naar de provincies vervalt de koppeling met de gegevensinvoer. Gemachtigden verplichten zich onder het huidige systeem de gegevens over de gevangen en geringde vogels binnen afzienbare tijd in te voeren in de centrale database die door Vogeltrekstation wordt beheerd. Dat garandeert de koppeling tussen ring- en terugmeldgegevens die informatie verschaffen over verplaatsingen en overleving van vogels. Het niet (tijdig) invoeren van gegevens kan aanleiding vormen een machtiging in te trekken. Zonder deze 'stok achter de deur' bestaat het risico dat gegevens verloren gaan.

Vogelmerken zijn voorzien van een uniek nummer waarmee elk geringd individu wordt geïdentificeerd. Elke vogelsoort heeft tevens een voorgeschreven ringmaat. Een feilloze centrale uitgifte en administratie van ringnummers is een voorwaarde voor het kunnen uitvoeren van ringonderzoek, en de uitgifte is onlosmakelijk verbonden aan de vergunning, waarin de vogelsoorten waarvoor de vergunning geldig is worden genoemd.

Voordelen huidige situatie

De huidige centrale vergunningverlening door Vogeltrekstation (onderdeel van het NIOO-KNAW) betreft reeds een delegatie vanuit het Rijk en brengt geen bestuurlijke lasten en extra kosten met zich mee, noch voor het Rijk, noch voor de provincies. Elke andere wijze van werken brengt wel extra administratieve en bestuurlijke lasten met zich mee.

Centrale vergunningverlening waarborgt de controle op opleiding en examinatie, alsmede op certificering. Het Rijk heeft onder de huidige wet de bevoegdheid voor het verlenen van vergunningen overgedragen aan het NIOO-KNAW met als extra eis indertijd de 'education permanente' of te wel de handhaving van kwaliteitseisen. Vogeltrekstation heeft hiervoor zorggedragen middels het opzetten van een opleidingsstage, examinatie en een certificeringssysteem.

Centrale vergunningverlening waarborgt een centraal, landelijk toetsingskader voor de wetenschappelijke kwaliteit van het ringonderzoek. Het vangen en merken van vogels vindt plaats in het kader van wetenschappelijk onderzoek (inclusief monitoring). Voor het welslagen van dit onderzoek is de zuiverheid van de verzamelde gegevens en een centrale opslag en beheer van de gegevens van groot belang. De wetenschappelijke kwaliteit is onder het huidige systeem uitstekend gewaarborgd binnen de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), waarvan het Vogeltrekstation onderdeel uitmaakt. Door middel van centrale vergunningverlening kan richting worden gegeven aan het onderzoek en kunnen landelijke monitoringprojecten worden vormgegeven.

Vogeltrekstation is, onder vergunning 951, de enige organisatie in Nederland die mistnetten, een niet-selectief vangmiddel in de zin van de Vogelrichtlijn, mag verkopen aan gemachtigden. Centrale vergunningverlening handhaaft deze situatie en vermindert de kans op ongeoorloofd gebruik (artikel 3.4, eerste lid).

Onder leiding van Vogeltrekstation zijn oude, uit cultuurhistorisch perspectief belangrijke 'jacht'-en vangmethoden bewaard gebleven en staan deze nu uitsluitend ten dienste van het wetenschappelijk onderzoek.

Nederland heeft een internationale verantwoording ten opzichte van trekvogels zoals vastgelegd in de Bonn en Bern Conventies en de deelverdragen van de Bonn Conventie zoals het African-Eurasian Waterbird Agreement (AEWA). Onderzoek naar trekvogels maakt hier deel van uit en is onder het verdrag van Bonn zelfs een verplichting. Ook Annex V van de Vogelrichtlijn verwijst naar ringonderzoek. Demografisch ringonderzoek kan een belangrijke bijdrage leveren aan de evaluatie van Natura 2000-gebieden. Ook vanuit volksgezondheidsperspectief is ringonderzoek belangrijk en heeft het centraal geleide trekvogelonderzoek bijvoorbeeld bijgedragen aan het begrijpen van de verspreiding van vogelgriep. Kortom, Nederland heeft baat bij kwalitatief goed en goed geregeld ringonderzoek. De centrale vergunningverlening, met daaraan gekoppeld de handhaving van kwaliteitseisen, centrale opslag en beheer van gegevens is daarvoor een uitstekend instrument.

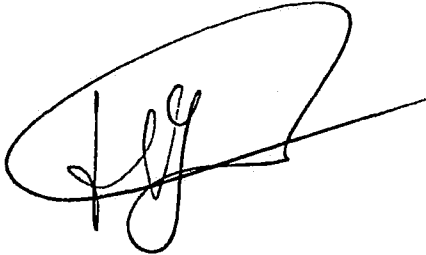
Voorstel

Handhaaf de huidige situatie van delegatie van de Minister ten aanzien van de vergunningverlening voor het vangen en merken van wilde vogels bij het Vogeltrekstation aan het NIOO-KNAW. Delegatie van de vergunningverlening naar NIOO-KNAW kan via een algemene maatregel van bestuur worden vastgelegd.

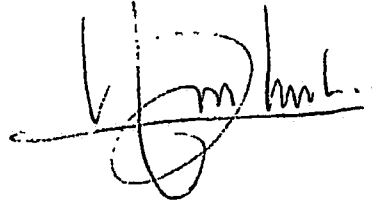
Voeg toe aan artikel 3.28 dat wilde vogels uitsluitend gevangen en geringd mogen worden indien de gebruiker daartoe een opleiding heeft gevolgd, in lijn met de formulering over jachtvogels en eendenkooien (artikel 3.28, eerste lid). Kwaliteitseisen kunnen via een algemene maatregel van bestuur worden vastgelegd, waarin

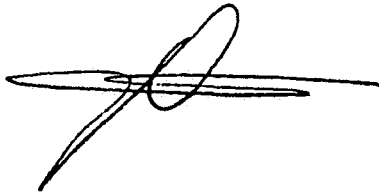
Vogeltrekstation garant wordt gesteld voor het organiseren van de opleiding en de uitgifte van de machtigingen om vogels te vangen en te ringen.

Dr. Henk van der Jeugd
Hoofd Vogeltrekstation NIOO-KNAW

Jan Staal
Voorzitter Ringersvereniging

Prof.dr Louise Vet
Directeur NIOO-KNAW

Drs. Fred Wouters
Directeur Vogelbescherming

Prof.dr. T.W. Mulder
Directeur Instituten KNAW

cc.: IPO

U I T V O E R I N G   V O G E L W E T   1 9 3 6   E N   J A C H T W E T

VERGUNNING no. 951

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ,

gelet op artikel 21 van de Vogelwet 1936, artikel 27 van de Jachtwet en de artikelen 12, 13 en 16 van het Vogelbesluit 1994,

verleent hierbij aan : de Nederlandse Ringcentrale, onderdeel van het
Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek,
hierna te noemen de vergunninghouder,
gevestigd te : 6666 GA HETEREN, Boterhoeksestraat 22,
voor het tijdvak van : heden tot wederopzegging,

V E R G U N N I N G

tot het in het belang van de wetenschap verrichten van de volgende handelingen: het vangen en pogen te vangen van beschermde vogels ten einde deze te voorzien van een door haar uitgegeven ring of enig ander door haar toegelaten merkteken, alsmede het verontrusten van beschermde vogels voor zover dat onvermijdelijk is bij het vangen of pogen te vangen daarvan, en het onder zich hebben en vervoeren van lokvogels;

V E R G U N N I N G

tot het in het belang van de wetenschap verrichten van de volgende handelingen: het opsporen en bemachtigen van vogels behorende tot in artikel 2 van de Jachtwet genoemde soorten, ten einde deze te voorzien van een door haar uitgegeven ring of enig ander door haar toegelaten merkteken, alsmede het onder zich hebben en vervoeren van lokvogels, voor zover deze levend en onverminkt zijn;

O N T H E F F I N G

van de bepalingen van de artikelen 4 en 5 van het Vogelbesluit 1994 tot het in het belang van de wetenschap verrichten van de volgende handelingen:

- a) het vangen of pogen te vangen van vogels door het gebruik van pootstrikken ("ball-chatri"), lokvogels, bandopnemers of andere elektrische of elektronische geluidsdragers, kunstmatige lichtbronnen, netten, vallen en vangkooien, het zich in het veld bevinden met deze middelen of met voorwerpen geschikt voor de onmiddellijke vervaardiging van die middelen, alsmede het vangklaar opstellen of voor het vangen gereedmaken van deze middelen;
- b) het onder zich hebben, te koop vragen, kopen, te koop aanbieden, ten verkoop voorhanden of voorradig hebben, verkopen, afleveren, vervoeren, ten vervoer aanbieden, en binnen of buiten Nederlands grondgebied brengen van mistnetten.

Aan deze vergunningen en ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

- 1 De vergunninghouder verstrekt een schriftelijke machtiging aan degenen die de bovengenoemde handelingen of een aantal daarvan ten behoeve van het wetenschappelijk onderzoek met behulp van ringen verrichten. De

original   V T

machtiging vermeldt in ieder geval de soorten die gevangen mogen worden, de middelen die daarbij gebruikt mogen worden, de plaatsen waar de handelingen mogen worden verricht, en de geldigheidsduur van de machtiging.

- 2 De onder 1 bedoelde machtiging kan niet strekken tot het te koop aanbieden, ten verkoop voorhanden of voorradig hebben, verkopen en binnen of buiten Nederlands grondgebied brengen van mistnetten.
- 3 De gemachtigde personen dragen bij het verrichten van de handelingen waarvoor hen machtiging is verleend, deze machtiging bij zich. Zij tonen deze op eerste vordering van een bevoegde controle- of opsporingsambtenaar.
- 4 Gevangen vogels moeten zo spoedig mogelijk nadat zij gevangen zijn worden geringd en in vrijheid worden gesteld, met uitzondering van exemplaren waarvan het aanhouden als lokvogel naar het oordeel van de vergunninghouder noodzakelijk moet worden geacht. Een gemachtigde mag niet meer dan 15 lokvogels tegelijkertijd houden, tenzij de vergunninghouder toestemming heeft gegeven voor een groter aantal.
- 5 Van een op grond van deze vergunning verstrekte machtiging mag op gronden en wateren die toebehoren of waarvan de ondergrond toebehoort aan een ander dan de vergunninghouder of een door hem gemachtigde en die niet bij de vergunninghouder of gemachtigde in gebruik zijn, slechts gebruik worden gemaakt in tegenwoordigheid van de eigenaar of gebruiker of met diens schriftelijke toestemming.
- 6 De gemachtigde mag zich bij het gebruik van diens machtiging in het veld laten bijstaan door ten hoogste één persoon, tenzij de vergunninghouder toestemming heeft gegeven voor meer personen.
- 7 Van de vergunning tot het opsporen en bemachtigen van vogels behorende tot in artikel 2 van de Jachtwet genoemde soorten mag geen gebruik worden gemaakt op zondagen, de nieuwjaarsdag, de tweede paas- en pinksterdag, de beide kerstdagen en de hemelvaartsdag.
- 8 De vergunninghouder is verplicht elk jaar vóór 1 april aan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij opgave te doen van het aantal in het voorgaande jaar gevangen en geringde vogels, alsmede van het aantal in dat jaar gemachtigde personen.
- 9 Deze vergunning kan worden ingetrokken of worden gewijzigd.

Den Haag, 1 maart 1995.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ,
namens deze,
DE PLV. DIRECTEUR NATUURBEHEER,

b/a

Ir. H.R. Oosterveld.

ajb1351